

Musi vha tshi khwaṭhisa tshangḁa kha nndwa ya u lwa na zwiito zwa Khakhathi dzo ḁitikaho nga Mbeu na Mabulayo a Vhafumakadzi (GBVF) nga tshifhinga tsha musu vha tshi khou ṛetschedza Mulaedza wavho wa nga ha Tshiimo tsha Lushaka wa ṛhawa wa 2024 ngei Phalamenndeni, Phresidennde Vho Cyril Ramaphosa, vho sumbedzisa thikhedzo yavho kha Mubungo wa Lushaka wa u lwa na zwiito zwa GBVF une khawo vhanha vhoṭhe vha ḁo tea u sumbedza vhudikumedzeli kha zwa u fhelisa khakhathi dzo itelwaho vhafumakadzi.

MUANO WA VHANNA VHA AFRIKA TSHIPEMBE WA U FHELISA ZWIITO ZWA KHAKHATHI DZO ḁITIKAHO NGA MBEU NA MABULAYO A VHAFUMAKADZI

SA MUTHU WA MUNNA, NDI KHOU ḁIIMISELA URI MISI YOṬHE, NDI ḁO:

1. Fara vhafumakadzi vhoṭhe nga ṅḁila ya u lingana.
2. Fara muthu wa mufumakadzi sa muthu, hu si sa tshishumiswa kana ndaka.
3. Tikedza vhafumakadzi nga ṅḁila yo fhelelaho nga hune nda nga kona ngaho khathihi na u shela mulenzhe nga ṅḁila yo fhelelaho kha u lwa na zwiito zwa u tshipiwa ha vhafumakadzi zwine zwazwino zwo no tou vha ṅḁowelo khathihi na u fhelisa maitele maṛwe na maṛwe a luvhengelambiluni, u tambudza kana zwiito zwa dzikhakhathi dzo itelwaho vhatu vha vhafumakadzi.
4. Ita khuwelelo ya u fhelisa zwiito zwa vhudifari kana nyambo i songo ḁaho ine vhaṛwe vha vhanha vha i livhisa kha vhatu vha vhafumakadzi.
5. Ṭhonifha muthu wa mufumakadzi sa izwi na ṅḁe ndi tshi lavhelela u ṭhonifhiwa sa muthu wa munna sa izwi ṭhonifho, ṅḁinganelo na pfanelo dza vthuthu dza vhadzulapo vhoṭhe vha ḁa Afrika Tshipembe dzo si zwiithu zwine zwa tea u thoma zwa ambedzaniwa nga hazwo.
6. Vha tsumbo ya u gudisa vhanha vha vhatukana muṭani wanga na kha tshitshavha tshanga nga u angaredza uri zwa u bvisela khagala vhudipifi hau, a zwi ambi u sa vha munna o fhelelaho, uri u ita dzikhakhathi a si yone ṅḁila ya u tandulula thaidzo nahone vhafumakadzi vha tea u farwa nga ṅḁila ya ṭhonifho.
7. Fara vhaṛwe vhafumakadzi nga ṅḁila ine nda tama mme anga, khaladzi anga kana ṛwana wanga wa musidzana a tshi nga farwa ngayo.
8. Lwela tsireledzo na ṭhogomelo ya vhanha khathihi na u shuma ndo khwaṭha ndi tshi lwa na zwiito zwoṭhe zwa u tambudzwa na zwa dzikhakhathi zwine vha ṭangana nazwo.
9. Ita khuwelelo ya u fhelisa na u lulamisa vhudifari vhu songo ḁaho vhu itelwaho vhanha nga vhatu vha hahlwane na nga thanga dzavho.

SA MUTHU WA MUNNA, NDI KHOU ḁIIMISELA URI A THI NGA VHUYI NDA BVA NDO:

1. Imisa tshangḁa tshanga ndi tshi ṭḁḁa u rwa muthu wa mufumakadzi.
2. Tovhola, u shushedza kana u nyefula muthu wa mufumakadzi ufho na ufho lwa ṅama, nga mulomo, muyani kana lwa vhudzekani, kana u tendela muthu ufho na ufho a tshi ita zwenezwo.
3. Ṇḁḁisa kuhumbulele kwo khakheaho nga ha vhafumakadzi kana u humbulela zwiṛwe zwiithu nga ha muthu wa mufumakadzi nga mulandu wa zwiambaro zwe a ambara.
4. Ita uri muthu wa mufumakadzi a pfe a tshi nga u khou tambudzwa nga ṅḁila ine nda mu lavhelesa ngayo, nga maipifi anga kana zwiito zwanga kana u ita uri a pfe a sa farei zwavhuḁi nga u vha hone hanga fhethu heneffho.
5. Vha na vhu kwamani ha muvhilini na/kana ha zwa vhudzekani na muthu wa mufumakadzi hu songo ranga u vha na thendelo i bvaho khae kana u mu kombethedza u ita zwiṛwe zwiithu zwine a sa khou zwi takalela.
6. Tikedza kana u fhumula musu hu na zwiito zwa dzikhakhathi dzo ḁitikaho nga mbeu zwine zwa khou bvelela.
7. Shavha vhudifhindleleli hanga sa khotsi, arali ndi na vhanha.
8. Shumisa vhuimo hanga afho muṭani, mushumoni na kha vhuṛwe vhuipo ha zwa matshiliso u nyadza pfanelo dza vthuthu dza vhafumakadzi na tshiruzi tshavho.
9. Ita uri ṛwana a pfe a songo tsireledzea kana a sa khou farei zwavhuḁi nga u vha hone hanga, maipifi kana zwiito.
10. ḁidzhenisa kha zwa vhu kwamani vhu songo ḁaho na ṛwana kana u dzhiela fhasi zwiṛwe a zwo ngo tea u itwa.

Kha vha saine muano uyu hafha:

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

